

แนวทางการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทย*

GUIDELINES FOR LEARNING MANAGEMENT OF GENERAL EDUCATION
FOR PROMOTING GLOBAL CITIZENSHIP CHARACTERISTICS OF
UNDERGRADUATE STUDENTS IN THAI HIGHER
EDUCATIONAL INSTITUTIONS

ณัฐพงษ์ พรหมวงศ์, อัจฉรา ศรีพันธ์

Nattapong Promwong, Atchara Sriphan

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Naresuan University

Corresponding Author E-mail: nattapongpr61@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาไทย และ 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 9 แห่ง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุน 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ASPIRE ประกอบด้วย A = Activity (ฝึกการปฏิบัติ) S = Skills (เสริมสร้างทักษะ) P = Participation (สร้างความร่วมมือ) I = Integration (บูรณาการเชื่อมโยง) R = Readiness (ความพร้อมของผู้เรียน) และ E = Environment (การจัดสภาพแวดล้อม)

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการเรียนรู้; หมวดวิชาศึกษาทั่วไป; พลเมืองโลก

* Received November 17, 2021; Revised November 25, 2021; Accepted November 26, 2021

Abstract

Objectives of this research aimed to study: 1. The learning management problems in about global citizenship characteristics of General Education of undergraduate students in Thai higher education institutions. 2. The learning management guideline of General Education for promoting global citizenship characteristics of undergraduate students in Thai higher education institutions, conducted by the qualitative research. The key informants consisted of Executives, the Instructors and learners from 9 higher education institutions, purposefully selected. The instrument was semi-structured in-depth-interview script. The data were collected by in-depth interviews. and analyzed by content descriptive interpretation.

The results of the research were found that: 1. The learning management problems about global citizenship characteristics of General Education of undergraduate students in Thai higher education institutions were in the section of learners, teachers, teaching and learning. measurement and evaluation method and environment and support, 2. The learning management guideline of General Education for promoting global citizenship characteristics of undergraduate students in Thai higher education institutions were ASPIRE which consisted of A = Activity (Focused on activity), S = Skills (Enhanced skills), P = Participation (Building up the participation), I = Integration (Making the Integration between each knowledge), R = Readiness (The readiness of learners) and E = Environment (The settlement of environment that suitable for learning).

Keywords: The learning management guideline; General Education; Global citizenship

บทนำ

การสร้างความเป็นพลเมืองโลกประเด็นสำคัญที่ประชาคมโลกให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง โดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งจากการประชุม Second UNESCO Forum on Global Citizenship Education Building Peaceful and Sustainable Societies: Preparing for Post-2015 ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 28-30 มกราคม พ.ศ. 2558 โดยมีเป้าหมายในการอภิปรายเรื่องการศึกษาสร้างความเป็นพลเมืองโลกในช่วงการพัฒนาหลัง พ.ศ. 2558 หรือ Post-2015 Development ซึ่งองค์การสหประชาชาติให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความเป็นพลเมืองโลก สาเหตุมาจากประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกยุคศตวรรษที่ 21 มีความ

เชื่อมโยงกันและส่งผลต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น การศึกษาจะผลิตเฉพาะพลเมืองของประเทศใดประเทศหนึ่งไม่ได้อีกต่อไป แต่จะต้องผลิตพลเมืองที่มีความเป็นพลเมืองโลกที่สามารถอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) รู้คิด รู้กระทำ เพื่อโลกในภาพรวม เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะค่านิยม และทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรม มีสันติ มีขันติ และเป็นสังคมแห่งโอกาสที่เท่ากันหรือสังคมแห่งการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Inclusive Society) ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) (United Nations, 2014)

สถาบันอุดมศึกษาในฐานะสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่หรือวัยที่เป็นผู้ใหญ่แล้วในหลากหลายสาขาวิชาชีพที่พร้อมออกไปสู่สังคม ซึ่งในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในหลากหลายสาขาวิชาชีพ อีกทั้งยังต้องมีการพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนในระดับปริญญาตรี ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบและพร้อมก้าวสู่สังคมผ่านการศึกษา ที่เรียกว่า “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป” เป็นหมวดวิชาที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมพร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก” (เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558) และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ด้านพลเมือง ที่เข้มแข็ง ให้เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย และพลโลกมีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561)

ในระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปยังพบปัญหามากมายสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยจำแนกประเด็นปัญหาตามองค์ประกอบทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) ปัญหาในด้านความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย 2) รูปแบบและเนื้อหาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป 3) ปัญหาของผู้เรียนที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะคณะ/สาขาวิชาที่แตกต่างกัน และผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2562 หน้า 30-38) ดังนั้น ความมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลกตามเจตนารมณ์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจึงไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร และส่งผล ทำให้ผู้เรียนขาดความตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความมีจิตอาสา และการเคารพสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนปัญหาในการเผชิญหน้าของกลุ่มสนับสนุนทางการเมืองที่มี ความคิดเห็นต่างกัน ซึ่งปราศจากการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

จากหลักการและแนวคิด ตลอดจนสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนระดับปริญญาตรีผ่านการกระบวนการเรียนรู้ด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกให้กับผู้เรียนในระดับปริญญาตรีที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพรวมถึงทักษะวิชาคนไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ โดยสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณธรรมและอาศัยอยู่ร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์ในฐานะเพื่อนร่วมโลกได้อย่างสันติสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 54 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร (เป็นผู้บริหารหรือมีประสบการณ์ในการบริหารงานหมวดวิชาศึกษาทั่วไป) จำนวน 9 คน ผู้สอน (เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหรืออาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป) จำนวน 18 คน และผู้เรียน (เป็นนิสิตหรือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป) จำนวน 27 คน (ผู้เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 9 คน ผู้เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 9 คน และผู้เรียนกลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 9 คน) จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย ภาคเหนือตอนบน 1 แห่ง ภาคเหนือตอนล่าง 1 แห่ง ภาคกลางตอนบน 1 แห่ง ภาคกลางตอนล่าง 1 แห่ง ภาคอีสานตอนบน 1 แห่ง ภาคอีสานตอนล่าง 1 แห่ง ภาคตะวันออก 1 แห่ง ภาคใต้ตอนบน 1 แห่ง และภาคใต้ตอนล่าง 1 แห่ง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีประเด็นข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งใช้การสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์, Facebook, Line, โปรแกรม Microsoft Teams และโปรแกรม Zoom โดยนำข้อมูลที่ได้อามาตรวจสอบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการสร้างแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๆ ที่ผู้วิจัยเรียกว่า “ASPIRE”

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า

1.1 ปัญหาด้านผู้เรียน โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่าผู้เรียน 1) ขาดความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน 2) ขาดการเปิดใจยอมรับ และ 3) ขาดการปรับตัว ส่วนผู้สอนให้ความเห็นว่าผู้เรียน 1) ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียน 2) มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจที่ต่างกัน 3) ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน 4) ให้ความสำคัญกับคะแนนมากกว่าความรู้ 5) ส่วนใหญ่เอาความคิดและความต้องการของตนเองเป็นหลัก ในขณะที่ผู้เรียนให้ความเห็นว่าผู้เรียน 1) ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมาย ของการเรียน 2) ผู้เรียนคาดหวังเกรดมากกว่าความรู้ในรายวิชา 3) ขาดแรงบันดาลใจในการเรียน 4) มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรายวิชา

1.2 ปัญหาด้านผู้สอน โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่าผู้สอน 1) มีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับพลเมืองไม่ค่อยมี 2) มีภาระงานค่อนข้างมาก 3) มีความยึดติดศาสตร์เชี่ยวชาญเฉพาะ 4) มีความหนักใจและปรับตัวค่อนข้างยาก ส่วนผู้สอนให้ความเห็นว่าผู้สอน 1) ขาดแรงจูงใจในการสอน 2) มีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ต่างกัน 3) ขาดการวางแผนการสอน ในขณะที่ผู้เรียนให้ความเห็นว่าผู้สอน 1) มีความหลากหลาย 2) ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน 3) ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน 4) ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการสอนเท่าที่ควร

1.3 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่า 1) การจัดการเรียนการสอนมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 2) ผู้เรียนขาดการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนผู้สอนให้ความเห็นว่า 1) ผู้สอนขาดความเชื่อมั่น 2) การจัดการเรียนการสอนมีจำนวนผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน 3) ผู้สอนมีเทคนิควิธีการสอนและประสบการณ์ด้านการสอนที่แตกต่างกัน 4) การจัดการเรียนการสอนมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่ผู้เรียนให้ความเห็นว่า 1) เนื้อหาสาระไม่ตอบโจทยผู้เรียน 2) เนื้อหาสาระมีมากเกินไปและไม่เป็นที่น่าสนใจ 3) ผู้เรียนเบื่อและขาดแรงกระตุ้นในการเรียนแบบบรรยาย 4) การจัดการเรียนการสอน ในแบบการบังคับเลือกเรียนไม่ตอบโจทยตามความต้องการของผู้เรียน

1.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่า 1) การวัดและประเมินผลยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา 2) มาตรฐานการวัดและประเมินผลของผู้สอนต่างกัน ส่วนผู้สอนให้ความเห็นว่า 1) ผู้สอนมีมาตรฐานการวัดและประเมินผลผู้เรียนต่างกัน 2) การวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา ในขณะที่ผู้เรียนให้

ความเห็นว่าเป็นว่า 1) ข้อสอบไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน 2) ข้อสอบใช้วัดแต่ความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว 3) การทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบมีจุดบกพร่อง

1.5 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุน โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่า 1) ห้องเรียนมีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก 2) ปัญหาเกี่ยวกับระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนผู้สอนให้ความเห็นว่า 1) ห้องเรียนมีขนาดใหญ่และมีจำนวนผู้เรียนมาก 2) ปัญหาเกี่ยวกับระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ ในขณะที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า 1) ห้องเรียนมีขนาดใหญ่และมีจำนวนผู้เรียนมาก 2) ปัญหาเกี่ยวกับระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ 3) บรรยากาศการเรียนออนไลน์น่าพักผ่อนมากกว่าเรียน

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ซึ่งสรุปได้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุน เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 ทำให้ผู้วิจัยค้นพบแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๆ ที่เรียกว่า “ASPIRE” โดยมีรายละเอียดดังนี้

A = Activity (ฝึกการปฏิบัติ) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและฝึกการปฏิบัติจากสถานการณ์จริง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้: มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและฝึกการปฏิบัติจากสถานการณ์จริง

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงกับสถานการณ์จริง/สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจมีการกำหนดสถานการณ์จำลองที่มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับสถานการณ์จริงขึ้นมา

2) ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนเข้าไปสวมบทบาทจากสถานการณ์หรือร่วมกันคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น และร่วมกันแสวงหาความรู้ ศึกษาหาข้อมูล วิธีการต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ที่มีความหลากหลาย พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประกอบการตัดสินใจหรือใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

3) ผู้สอนจัดให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หรือมีการสะท้อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ได้ของผู้เรียน โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับสถานการณ์ที่ผู้เรียนกระทำ มีส่วนร่วมในการตัดสินผลการกระทำของผู้เรียน

4) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ทั้งนี้ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนกระทำมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

S = Skills (เสริมสร้างทักษะ) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยจัดการการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project – Based Instruction) ซึ่งให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำโครงการตามความสนใจของผู้เรียน และลงมือปฏิบัติงานตามโครงการที่ผู้เรียนกำหนด จนได้อรรถความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการใช้ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้: มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเสริมสร้างทักษะและกระบวนการคิด รวมทั้งมีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้สำหรับป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนจัดให้มีการร่วมกันเลือกประเด็นปัญหาหรือประเด็นทางสังคมต่าง ๆ ตามความสนใจของผู้เรียนในการที่จะพัฒนาผ่านการจัดทำเป็นโครงการหรือโครงการงาน

2) ผู้สอนมีการอธิบายรายละเอียดถึงวัตถุประสงค์ วิธีการและกระบวนการ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนในการทำโครงการหรือโครงการงาน

3) ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนและศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่มีความหลากหลายในเรื่องที่จะทำเป็นโครงการหรือโครงการงาน

4) ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนมีการเขียนข้อเสนอโครงการหรือโครงการพร้อมทั้งนำเสนอเพื่อผลิตผลงาน/ชิ้นงาน และนำเสนอพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการหรือโครงการงาน

5) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งด้านผลงาน/ชิ้นงานจากการทำโครงการหรือโครงการงาน และเนื้อหาสาระความรู้ ตลอดจนกระบวนการและทักษะต่าง ๆ รวมถึงเจตคติ ที่เกิดขึ้นของผู้เรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้

P = Participation (สร้างความร่วมมือ) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และผู้เรียนสามารถเข้าถึงง่ายและสะดวกตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยการจัดการเรียนรู้แบบรับใช้สังคม (Service Learning) ซึ่งจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีประสบการณ์ในการรับใช้สังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้: มีการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความร่วมมือกับชุมชน โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนมีการวางแผนร่วมกับชุมชนเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และกำหนดขอบเขตของการศึกษาชุมชน ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถกำหนด เป็นชุมชนภายในสถาบันหรือภายนอกสถาบันได้ตามความเหมาะสม

2) ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนและศึกษาหาข้อมูลความต้องการของชุมชน และร่วมกันเลือกกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการหรือให้ความสนใจที่จะรับใช้ชุมชนสังคม

3) ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการใช้ชุมชน และให้ผู้เรียนสร้างข้อสรุปเป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการพร้อมทั้งนำไปทดลองใช้หรือประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ใหม่ ๆ

4) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการให้นิสิตประเมินตนเอง ประกอบกับการประเมินผลของผู้สอน โดยการวัดและการประเมินผลจะต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด

I = Integration (บูรณาการเชื่อมโยง) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเชื่อมโยงสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นการบูรณาการ (Integration) ซึ่งเป็นการนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกันมาเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้: มีการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเชื่อมโยงสาระความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตลอดจนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยการนำเนื้อหาสาระในรายวิชา/ระหว่างรายวิชามาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันออกแบบและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ

3) ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้คำปรึกษาหรือคำแนะนำของผู้สอน และร่วมกันอภิปราย สะท้อนความคิด และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับ

4) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

R = Readiness (ความพร้อมของผู้เรียน) เป็นการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความแตกต่างของผู้เรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self – Directed Learning) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เลือกวิธีเรียนรู้ แสวงหาความรู้ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ตลอดจนมีการประเมินตนเอง

ตัวบ่งชี้: มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความแตกต่างของผู้เรียน

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน (Learning Needs) การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning Goals) การเลือกวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning Strategies) และการแสวงหาแหล่งความรู้ (Learning Resources) ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning Evaluation)

3) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการให้นิสิตประเมินตนเองประกอบกับผลการประเมินจากผู้สอน

E = Environment (การจัดสภาพแวดล้อม) เป็นการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน รวมถึงระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างง่ายและไม่จำกัดเฉพาะแต่ในห้องเรียน ซึ่งทุกสถานที่คือแหล่งเรียนรู้ตามแบบที่ผู้เรียนต้องการ

ตัวบ่งชี้: มีการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน รวมถึงระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

แนวทางในการปฏิบัติ

1) ผู้สอนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น การอภิปราย หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

2) ผู้สอนให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนมีอิสระในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยผู้สอนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างง่ายและไม่จำกัดเฉพาะแต่ในห้องเรียน แต่ทุกสถานที่คือแหล่งเรียนรู้ตามแบบที่ผู้เรียนต้องการ

3) ผู้สอนร่วมกับหน่วยงานของสถาบันที่รับผิดชอบและดูแลเกี่ยวกับระบบที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อวางแผนในการเตรียมความพร้อมและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพัฐอร บัวฉุน และคณะ (2559) ที่ได้มีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และต้องการเรียนรู้จากการบอกจากผู้สอนฝ่ายเดียวโดยไม่ต้องการทำงานที่จะศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ปัญหาด้านผู้สอน ที่สอดคล้องกับการรายงานผลโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสมของเครือข่ายงานศึกษาทั่วไปภาคกลางตอนบนร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2559) ซึ่งได้มีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของระบบการบริหารจัดการงานศึกษาทั่วไป ภาคกลางตอนบน พบว่า จุดอ่อน (Weaknesses) คือ อาจารย์ที่มาจากคณะจะมีภาระงานอื่น ๆ ทำให้มีอุปสรรคในการร่วมกิจกรรมของงานในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป อีกทั้งอาจารย์ยังมีความยึดติดในศาสตร์ที่เคยสอน และนำศาสตร์มาสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป 3) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ลินดา เกณฑ์มา และคณะ (2558) ที่มีการศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ห้องเรียนมีขนาดใหญ่เกินไปและจำนวนผู้เรียนมากเกินไป ทำให้ผู้สอนควบคุมดูแลไม่ทั่วถึงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนทำได้จำกัด 4) ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอการจัดการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของ อุทัย ดุลยเกษม (2558) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนวิถีคิดระบบคุณค่าและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งจะมีความแตกต่างจากรายวิชาในหมวดอื่น ๆ เพราะมิใช่เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการรับรู้ เพื่อใช้สำหรับการสอบเพียงอย่างเดียว และ 5) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุน ซึ่งกับงานวิจัย สมิทธิรักษ์ จันทร์รักษ์ (2560) พบว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้บรรลุตามปรัชญาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะต้องมีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และโครงสร้างทางการศึกษาที่เป็นการเปิดโอกาสให้มีการเปิดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแก่ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีได้เรียนอย่างแพร่หลาย

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาไทย จากการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อสรุปว่าประกอบด้วย 1) Activity (ฝึกการปฏิบัติ) 2) Skills (เสริมสร้างทักษะ) ซึ่งในการจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง มีการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียน สอดคล้องกับรายงานการวิจัยแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลก โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วม เน้นการใช้ประสบการณ์จริง (Experiential Learning) และกระบวนการ (Process Learning) ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-based Learning) การเรียนรู้จากการบริการสังคม (Community Service Learning) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) และการเรียนรู้จากโครงการ (Project-based Learning) 3) Participation (สร้างความร่วมมือ) สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่มีการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง (คุณลักษณะคนไทย 4.0) โดยมีแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) Integration (บูรณาการเชื่อมโยง) 5) Readiness (ความพร้อมของผู้เรียน) และ 6) Environment (การจัดสภาพแวดล้อม) ซึ่งในการจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรดี ประทุมสุวรรณ (2562) ที่มีการศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก: การเรียนรู้แบบบูรณาการสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก มีดังนี้ 1) การจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 2) การมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 3) การเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการเรียนรู้ และ 4) การพัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหาร ทั้งนี้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ ฯ ASPRIE ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ที่ได้มีการกำหนดไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมที่เป็นฝึกการปฏิบัติและมีการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่มีสัดส่วนสมดุลกัน และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียน ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมี

ความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจมีการเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ และมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย (ASPIRE GUIDELINES)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ว่า จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล และ 5) ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุน ซึ่งสาเหตุ เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังที่ปรากฏ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 ทำให้ผู้วิจัยค้นพบแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๆ ที่เรียกว่า “ASPIRE” ประกอบด้วย 1) Activity (ฝึกการปฏิบัติ) 2) Skills (เสริมสร้างทักษะ) 3) Participation (สร้างความร่วมมือ) 4)

Integration (บูรณาการเชื่อมโยง) 5) Readiness (ความพร้อมของผู้เรียน) และ 6) Environment (การจัดสภาพแวดล้อม)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. สถาบันผู้แทนเครือข่ายการศึกษาทั่วไปแห่งประเทศไทยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันในเครือข่ายมีการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายในการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้สอนควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบัน

2. ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหมวดวิชาศึกษาทั่วไปควรให้การส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนอำนวยความสะดวกสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาจากการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบัน

2. ควรศึกษาผลการใช้และประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ ๓ ASPIRE แต่ละสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง หน้า. 5.

เครือข่ายงานศึกษาทั่วไปภาคกลางตอนบนร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2559). *รายงานผลการดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสม*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ณพัฑฒอร บัวฉุน และคณะ (2559). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(2), 97-109.

- ทิตินา แชมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดี ประทุมสุรธรรม (2562) การศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก : การเรียนรู้แบบบูรณาการสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 90-103.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า. 14-15.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2562). *หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป หลักการและวิธีดำเนินการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลินดา เกณฑ์มา และคณะ (2558). การศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารสารสนเทศ*, 14(1), 69-81.
- สมิทธิรักษ์ จันทักษ์ (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(1), 263-278.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค.
- อุทัย ดุลยเกษม (2558). การจัดการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(1), 43-52.
- United Nations. (2014). UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda–Review of the Contributions of the MDG Agenda to Foster Development: Lessons for the Post-2015 UN: Development Agenda.

